

Marslanding zit in zichzelf opgesloten

THEATER MARSLANDING

★★★★★

Andrea Bozic roept veel discussie op in haar voorstelling over een fake landing op Mars, maar vergeet daarbij de theatrale kant.

AMSTERDAM Een historisch moment, zaterdagavond in Theater Frascati in Amsterdam: presentatrice Esther Snelders liet een uitverkoren publiek de live-uitzending meemaken van de eerste Marslanding – een Nederlandse missie. Als in een heuse televisieuitzending werd tijdens Marslanding geschakeld tussen locaties, camera's en beeldschermen. Voortdurend werd de suggestie gewekt, door geraffineerd gebruik van archiefbeelden, live-opnames en maquettes, dat er contact was met de astronauten in het ruimteschip Ulysses. Die zouden Mars op steenworp zijn genaderd.

De theatremakers, onder regie van Andrea Bozic, hebben het handwerk van televisie-maken goed afgekeken. Met foefjes imiteren ze de hijgerige

sfeer van een live-tv-uitzending, inclusief irritant herhaalde jingles, nietszeggende schakelgesprekjes met een verslaggever ter plaatse (Ton Heijligers) en de onvermijdelijke duiding door deskundigen (gespeeld door Jan van den Berg).

Tot zo ver lof voor deze semi-wetenschappelijke fictie van Theater Frascati in samenwerking met het Rathenau Instituut en het ICKamsterdam. Ook de omlijsting is af, tot aan de chocolade Marsjes met Nederlands vlaggetje bij de borrel toe.

Toch schort er nog wat aan de theatrale kant van *Marslanding*. Bozic stipt zo veel discussiepunten aan over een (voorlopig onmogelijk en onbetaalbaar geachte) bemande Marsreis, dat ze niet toekomst aan een spannende voorstelling.

Met maquettes refereert ze aan de complottheorie dat de Maanlanding in 1969 zich in een studio zou hebben afgespeeld. Halverwege wisselen de spelers meermalen van rol om de virtuele realiteit van deze Marslanding te onderstrepen: iedereen kan zich als in Second Life andere identiteiten

aanmeten. In een vraaggesprek met een onderzoeker passeren ethische aspecten van zogenaamde terravorming op de Rode Planeet (lees: kolonialisering). En de ruis tijdens de uitzending illustreert de manipulatieve kracht van televisie – een eindredac-

Waarom niet met fake nieuws geschakeld naar Ground Zero?

teur van een wetenschapsprogramma zou Bozic uit eigen praktijk hebben geadviseerd bewust spanningsverhogende storing in te bouwen.

Maar omdat er de hele avond niets wezenlijks op het spel staat – alles is fake en blijft fake, de voorstelling zit opgesloten in zichzelf – sijpelt de spanning uit *Marslanding* weg. De uitzending (en de voorstelling) imploedeert in een stofwolk – een voor televisiebegrippen tegendraads einde. Het nagesprek tussen acteur Jan van den

Berg, komiek Raoul Heertje en filosoof Jos de Mul draaide vervolgens te veel om kwinkslagen, te weinig om inhoud en voorstelling.

En dat, terwijl het grootste theatrale cadeau voor het oprapen lag. De presentatrice had om negen uur maar hoeven schakelen naar Ground Zero met fakenieuws over Geert Wilders en de verwarring zou compleet zijn. De toeschouwers waren tenslotte afgesneden van nieuwsbronnen. Geheid dat het debat over echt en onecht in *augmented reality* direct aan urgentie zou winnen. En vervolgens iedere speelvond jongleren met twijfelachtige nieuwsalerts, inclusief sms'jes naar telefoonnummers van toeschouwers die je bij hun reservering laat noteren. Dan ontstaat geraffineerd theater.

Annette Embrechts

Marslanding door Frascati Producties i.s.m. het Rathenau Instituut en ICKamsterdam, 11/9 Theater Frascati, Amsterdam. Aldaar t/m 18/9 (behalve 13 en 14/9). Tournee. www.marslanding.nl